

Purmerend

FINANCIEEL MEERJARENPECTIEF

2015 - 2018

Inhoudsopgave

1. LEESWIJZER	4
2. AANBIEDINGSBRIEF	5
3. ALGEMENE TOEGANGSPUNTEN	10
4. ONTWIKKELING ALGEMENE RESERVE	18
5. RISICOANALYSE	20
6. TECHNISCHE UITGANGSPUNTEN	22

ALGEMEEN

Het meerjarenperspectief is het document waarmee de gemeenteraad wordt geïnformeerd over de financiële ontwikkelingen en actuele risico's voor de komende vier jaar. Gebruikelijk is dat dit perspectief onderdeel uit maakt van de jaarlijkse kadernota die tevens voorstellen bevat voor kaderstelling door de gemeenteraad. In het jaar waarin er gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden wordt alleen het financieel perspectief gepresenteerd. Het gaat om een zogenaamd beleidsarm perspectief dat als basis dient voor de programmabegroting 2015 - 2018. Dit perspectief kan door de nieuwe gemeenteraad worden gebruikt bij het opdragen van nieuw beleid aan het gemeentebestuur.

Hierna wordt per hoofdstuk kort aangegeven wat in dit document aan de orde komt.

AANBIEDINGSBRIEF

In de aanbiedingsbrief geeft het college een financiële samenvatting, worden de belangrijkste zaken benoemd en is een advies opgenomen over de wijze waarop het financieel perspectief kan worden betrokken bij de begroting voor 2015 - 2018.

FINANCIEEL PERSPECTIEF

In het hoofdstuk 'financieel perspectief' worden de onvermijdelijke financiële aanpassingen gepresenteerd. Dit betreft de bekende en verwachte ontwikkelingen in zowel de lasten als de baten. Ook de structurele effecten uit de concept-programmarekening 2013 zijn in dit overzicht opgenomen.

Tot slot worden een aantal keuzemogelijkheden aangegeven. Dit betreft gewenste uitgaven waarover die een expliciete uitspraak van de gemeenteraad nodig is.

RISICOANALYSE

In de risicoanalyse wordt aangegeven voor welke financiële risico's de gemeente weerstandsvermogen moet aanhouden. De risico's worden niet nader toegelicht, omdat het om precies dezelfde risico's en bedragen gaat als gepresenteerd en toegelicht in de programmarekening 2013.

ONTWIKKELING ALGEMENE RESERVE

In dit hoofdstuk wordt de ontwikkeling van de algemene reserve gepresenteerd. Alle nu bekende ontwikkelingen zijn hierin verwerkt. Dit is inclusief de verschuivingen die voortvloeien uit de programmarekening 2013.

TECHNISCHE UITGANGSPUNTEN

In het hoofdstuk 'technische uitgangspunten' wordt aangegeven welke regels en percentages zijn gebruikt bij de opstelling van het financieel perspectief en ook gelden voor de opstelling van de programmabegroting 2015 - 2018.

2 Aanbiedingsbrief

Aan de leden van de gemeenteraad,

Voor u ligt het financieel perspectief 2015 - 2018. Het financieel perspectief biedt inzicht in hoe de gemeente ervoor staat. Gebruikelijk is dat dit perspectief jaarlijks in de kadernota wordt gepresenteerd samen met voorstellen voor kaderstellende uitspraken en te maken keuzes. Met de uitspraken en keuzes stuurt de raad op de uitwerking van de begroting voor het volgende jaar. In het jaar waarin er verkiezingen plaatsvinden wordt alleen het financieel perspectief uitgebracht. Hiermee is voor de nieuwe raad duidelijk hoe de gemeente ervoor staat en kan de nieuwe raad zelf richtinggevende uitspraken doen voor de komende vier jaar.

De uitspraken van de raad moeten zowel ingaan op de financiële vertaling van inhoudelijke beleidswijzigingen als richting geven aan de financiële dekking hiervan. Voor de programmabegroting geldt vervolgens als toetsingskader dat er sprake moet zijn van een structureel sluitende begroting. Dit betekent dat de structurele lasten in de laatste twee jaren, 2017 en 2018, gedekt moeten zijn met structurele dekkingsmiddelen. De inzet van reserves kan in die jaren alleen plaatsvinden voor uitgaven met een incidenteel karakter. Zonder rekening te houden met nieuwe keuzes laat het financieel perspectief zien dat er sprake is van een sluitende meerjarenbegroting, maar ook dat er een aantal belangrijke onzekerheden zijn.

LANDELIJKE ONTWIKKELING

Sinds 2009 is er een enorme verslechtering opgetreden van de financieel-economische situatie. Wat aanvankelijk begon als een bankencrisis, werkte door in een totale economische crisis met sterk oplopende prijzen, stijgende werkloosheid en een stijgend tekort op de begroting van de rijksoverheid. Deze crisis heeft ook de gemeentefinanciën gedomineerd. De belangrijkste lokale effecten waren een drastische verlaging van de middelen in het gemeentefonds, sterk teruglopende woningbouw, lagere grond- en huizenprijzen en een toenemend aantal inwoners dat afhankelijk is van een uitkering. Ook het lokale bedrijfsleven heeft daarvan de gevolgen ondervonden, in de vorm van sterk teruglopende omzetten.

In 2013 kwamen de eerste tekenen van voorzichtig economisch herstel. Voor de gemeenten bracht dit (nog) geen direct positieve gevolgen. De kortingen op het gemeentefonds lopen door en de lokale bestedingen nemen nog niet toe. Veel woningbezitters kijken aan tegen een daling van de waarde van hun huis en kiezen eerder voor het aflossen van hun schuld dan voor het doen van nieuwe uitgaven.

Begin maart 2014 is de meest recente prognose over de economische situatie uitgebracht. Verwacht wordt dat het tekort van de rijksoverheid nu echt gaat afnemen, de economische groei langzaam gaat herstellen naar zo'n 1 tot 1,5% per jaar en de werkloosheid vanaf 2015 weer gaat afnemen. De overheidsuitgaven gaan evenwel niet omhoog en daarmee blijven de kortingen op het gemeentefonds van kracht.

HOE STAAT PURMEREND ERVOOR

Het financieel perspectief laat zien dat er een sluitende begroting is voor alle jaren. In 2018 is er een klein overschot van € 27.000. Dit is op basis van ongewijzigd beleid.

De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- een blijvende daling van de opgelegde naheffingsaanslagen voor betaald parkeren met € 250.000;
- stijgende lasten voor de basisregistraties en de overgedragen provinciale taak vergunningen, toezicht en handhaving voor € 220.000;
- een stijging in de algemene dekkingsmiddelen (lonen, prijzen, OZB en inkomsten uit het gemeentefonds) van € 450.000.

Keuzes

Het financieel perspectief gaat uit van ongewijzigd beleid. Beleidswijzigingen kunnen extra middelen vergen of opleveren. In het perspectief staan vijf keuzes geformuleerd waarover een uitspraak nodig is:

- het intensiveren van de inzet op armoedebeleid;
- extra capaciteit voor de handhaving van de taak onrechtmatige bewoning;
- een impuls op het onderhoud Groen;
- het continueren van de inzet voor buurttoezicht;
- het hanteren van een hogere grens voor de algemene reserve, teneinde structureel lagere rentebetalingen te doen.

Als al keuzes worden gemaakt, dan vergt dit per saldo structureel € 380.000 plus een bedrag voor onderhoud groen. Hiervoor moet een reële dekkingsrichting worden aangegeven. Het is aan de raad om hierover een uitspraak te doen.

Algemene reserve

De algemene reserve kan groeien tot ruim € 21 miljoen. Deze groei komt vooral uit de laatste tranche van de verkoop van Nuon-aandelen (2015) en de winstneming uit de grondexploitatie Weidevenne (2015 - 2017). Samen is dit goed voor € 8,2 miljoen. Ten laste van de algemene reserve zijn geen grote bestedingen in de vorm van incidentele uitgaven vastgelegd.

Waardering van dit perspectief

Op het eerste oog staat Purmerend er goed voor. Er is geen directe noodzaak om financieel ingrijpende maatregelen te gaan nemen en er is geen structureel tekort. De algemene reserve komt bovendien uit boven de minimaal vereiste omvang zoals vastgelegd door de gemeenteraad. Dit vertrekpunt is mede het gevolg van de maatregelen die de afgelopen jaren zijn genomen en zijn goedgekeurd door de gemeenteraad. Deze maatregelen waren ook gericht op de verslechtering in de financiële positie in de 2014 en 2015 als gevolg van kortingen op het gemeentefonds.

De uitvoering van de maatregelen verloopt globaal volgens plan, maar vergt de komende jaren nog wel veel energie. Twee belangrijke elementen zijn het krimpen van de gemeentelijke organisatie en het verminderen van de lasten van het maatschappelijk beleidskader. De volledige implementatie van deze maatregelen zal doorlopen tot in 2017.

Bij deze prognose horen een aantal belangrijke onzekerheden. Hieronder gaan wij daar verder op in.

ONZEKERHEDEN

Een financieel perspectief is naar zijn aard omgeven door onzekerheden. Deze onzekerheden kunnen niet worden weggenomen, omdat ze naar hun aard samenhangen met de

ontwikkelingen in de taken van de gemeente en ontwikkelingen in de maatschappij. Wel moeten we ons goed rekenschap geven van deze onzekerheden, zodat we ons niet rijk rekenen door alleen te kijken naar wat er goed gaat. Bovendien kan juist door te kijken naar de langere termijn worden afgewogen of de gemeente optimaal is voorbereid op nieuwe risico's en onzekerheden, of dat aanvullende maatregelen nodig zijn.

De belangrijkste onzekerheden in het financieel perspectief zijn:

- de wijziging in de taak onderhoud onderwijshuisvesting die naar verwachting per 2015 wordt ingevoerd;
- de uitkomst van de CAO voor gemeentebambtenaren;
- de nieuwe taken in het kader van de overdracht van de Jeugdzorg, Awbz en participatie naar de gemeenten;
- de ontwikkeling van de sociale werkvoorziening Baanstede;
- de ontwikkeling van het aantal bijstandsccliënten;
- de ontwikkelingsgebieden Baanstee Noord en Kop van West;
- de rentegevoeligheid van de uitgaven van Purmerend.

De hierboven genoemde risico's verdienen in de komende bestuursperiode grote aandacht. De eerste vier onzekerheden (onderhoud onderwijshuisvesting, Cao gemeentebambtenaren en de nieuwe taken Jeugdzorg, Awbz en participatie, Baanstede) moeten een belangrijke plaats krijgen in de voorbereiding van de programmabegroting 2015. Er is nog veel onduidelijk over de exacte wijziging in de wetgeving en de omvang van de financiële bijstelling. Hierover is overleg nodig, óók met onze maatschappelijke partners.

De meest acute dreiging ligt in de wijziging van de taken en budgetten voor het onderhoud aan onderwijshuisvesting. Het voornemen is dat hiervoor het gemeentefonds wordt verlaagd en dat de gemeente daarna zelf de uitgaven moet aanpassen. De korting per 2015 zal zo'n € 0,6 miljoen bedragen. De direct aanpasbare uitgaven voor onderhoud bedragen globaal € 0,3 miljoen. Daarnaast zijn er lasten voor rente en afschrijvingen van in het verleden gedane onderhoudsuitgaven en voor de ambtelijke organisatie. Voor een reële inschatting van het financieel effect is een gedegen uitwerking nodig. Deze uitwerking zal na het zomerreces beschikbaar komen.

De ontwikkeling van het aantal bijstandsccliënten laat nog steeds een groei zien. Ook voor 2014 en 2015 wordt gerekend op een verdere groei. De hogere lasten die hiermee samen hangen kunnen volgens de huidige inzichten worden gedekt uit een hogere rijksvergoeding. De landelijke groei van het aantal bijstandsgerechtigden wordt vertaald in een groter landelijk budget. Het Purmerendse aandeel stijgt hierdoor navenant. Voor 2014 wordt op dit moment zelfs gerekend op een financieel voordeel van € 0,5 miljoen. Dit voordeel is incidenteel.

De laatste twee onzekerheden, de ontwikkelingsgebieden Baanstee Noord en Kop van West en de rentegevoeligheid raken meer het algemene risicoprofiel van de gemeente. Deels wordt dit beïnvloed door landelijke en internationale economische ontwikkelingen. Daarnaast door de mate waarin de gemeente zelf op langere termijn in staat is om de omvang van leningen af te bouwen en daardoor minder gevoelig te worden voor schommelingen in de rentestand op de kapitaalmarkt.

Voor deze onzekerheden geldt dat de gemeente in het verleden goed doordachte investeringsbeslissingen heeft genomen ten aanzien van de ontwikkelingsgebieden. In de meerjarenprognose gronden, die tegelijk met de programmarekening 2013 wordt uitgebracht,

wordt ingegaan op de stand van zaken en de risico's. Het huidige inzicht is dat de risico's in deze ontwikkelingsgebieden voldoende kunnen worden beheerst.

De rentegevoeligheid van de uitgaven van de gemeente hangt samen met de leningen die in het verleden zijn aangetrokken. Enerzijds voor investeringen in belangrijke maatschappelijke opgaven, zoals de onderwijshuisvesting. Anderzijds werden leningen aangetrokken voor de financiering van de verliezen op het stadsverwarmingsbedrijf in de periode voor 2006. De omvang van de schuld op zich is geen probleem. Het risico schuilt in een mogelijke stijging van de rentetarieven op de geldmarkt. Als de rente stijgt, vergt dit structurele ombuigingen. Dit risico kan beperkt worden door geleidelijk de schuld te laten afnemen door (een deel van de) meevallers structureel toe te voegen aan de algemene reserve. Een bijkomend, maar niet onbelangrijk, voordeel is dat daarmee ook structurele begrotingsruimte wordt gecreëerd.

KANSEN

In financiële termen zijn er voor Purmerend ook kansen. Nog steeds is er sprake van gronden en panden die een nieuwe bestemming kunnen krijgen. Deze nieuwe bestemmingen kunnen maatschappelijk van toegevoegde waarde zijn voor de stad (extra woningen, nieuwe commerciële of maatschappelijke functies) en bieden de gemeente de kans om incidentele opbrengsten te realiseren. Ook in de aangewezen Nieggs (Niet in exploitatie genomen gronden) zit een winstpotentieel. Dit potentieel is per gebied klein, maar alle gebieden bij elkaar tellen wel op tot een waarde van meer dan € 1 miljoen.

Daarnaast zijn de ontwikkelingen van het stadsverwarmingsbedrijf zodanig dat er zicht is op een structureel dividend. De omvang van dit dividend zal groter zijn dan de rentelasten van de gemeente als aandeelhouder. Belangrijk is dat het dividend niet is begroot. De uitkeringen zullen naar de huidige inzichten gaan plaatsvinden vanaf 2019.

In de eerst komende meerjarenbegroting begroting, 2015 - 2018, blijft het dividend daarom nog buiten beeld. In het vervolg van de bestuursperiode is dat anders. Dit biedt de kans om richting te geven aan de bestemming van het dividend. Naast de directe lasten en voorzieningen voor de burgers verdient het aanbeveling om daarbij ook de schuld van de gemeente te betrekken. Hiermee kunnen stappen worden gezet richting een daling van de rentegevoeligheid van de gemeentebegroting. Lagere rentelasten bieden immers een goede positie voor het instandhouden van de uitgaven op de langere termijn, die wij belangrijk achten voor de stad.

BETEKENIS VOOR DE GEMEENTEBEGROTING 2015

Het financieel perspectief laat zien dat er bij ongewijzigd beleid een structureel sluitende begroting is. Als door de gemeenteraad wordt besloten om de inzet van het team buurttoezicht in 2015 te continueren, de inzet op de taak handhaving onrechtmatige bewoning uit te breiden en extra in te zetten op armoedebeleid ontstaat er een tekort. Als ook de algemene reserve op een niveau van € 20 miljoen gehouden wordt, staan hier lagere rentelasten tegenover. In totaal vergen de keuzes dan € 380.000 structurele ruimte plus een pm bedrag voor onderhoud groen.

De gemeenteraad zal zich, in de nieuwe samenstelling na de verkiezingen, over deze keuzes moeten spreken. Het college wil de raad wel een advies geven over hoe het financieel perspectief kan worden gebruikt.

Het advies is om het financieel perspectief samen met de voornemens van een nieuw coalitieakkoord voor de bestuursperiode 2014 - 2018 in samenhang te laten uitwerken. De lasten en baten die voortvloeien uit de voornemens in het nieuwe coalitieakkoord kunnen dan in samenhang worden gezien en uitgewerkt in voorstellen voor de programmabegroting

2015 - 2018. Concreet betekent dit dat de nieuwe raad het nieuwe college uitnodigd om de begrotingsbehandeling 2015 te gebruiken als kaderstelling voor de nieuwe bestuursperiode. Kaderstellende uitspraken, die anders bij de kadernota plaatsvinden, komen dan terug in begrotingsbehandeling dit najaar.

Een aparte kaderstelling voorafgaand aan de begrotingsbehandeling acht het college niet praktisch gelet op de relatief korte tijd die er dan rest voor de uitwerking naar de begroting 2015. Bovendien vergt de uitwerking van de onzekerheden ook tijd en zijn de uitkomsten daarvan mogelijk van grotere invloed op de kaderstelling.

Voor een goede en zorgvuldige voorbereiding is het wel gewenst dat er voor de zomer een uitspraak wordt gedaan over het wel of niet continueren van de inzet van het team buurttoezicht, de inzet op handhaving onrechtmatige bewoning en het wel of niet intensiveren van het armoedebeleid.

TOT SLOT

Voor de behandeling van het perspectief door de gemeenteraad is nadere afstemming nodig met de Griffie. Het financieel perspectief kan de raad helpen bij het uitzetten van de kaders voor de nieuwe bestuursperiode. Het financieel perspectief wordt de raad, direct na de gemeenteraadsverkiezingen, aangeboden. Het college wil graag met de nieuwe raad in gesprek over de betekenis en biedt aan om onduidelijkheden in het perspectief te verhelderen.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Purmerend,

De secretaris

De burgemeester

drs. M.J.H. Smulders

mr. D. Bijl

3 Financieel perspectief

(+/- = voordeel en -/- is nadeel, bedragen maal € 1.000)	2014	2015	2016	2017	2018	I/ PRG S
Stand Programmabegroting 2014	3.342	124	2	29	29	
A. Algemene dekkingsmiddelen						
1. Gemeentefonds tot en met december circulaire 2013	-854	-75	-398	192	441	AD S
2. Vervallen taak onderhoud onderwijshuisvesting	-	pm	pm	pm	pm	AD S
3. Werkgeverslasten salarisen	-205	535	535	535	-171	AD S
4. Doorwerkend effect prijspeil subsidies	-37	255	255	255	-	AD S
5. Aanpassing OZB 2018 aan inflatie	-	-12	-12	-12	189	AD S
6. Rente	100	100	100	100	-	AD I
7. Overige kleine ontwikkelingen (Risicoprovisie HVC en Stadsverwarming)	15	15	17	5	-5	AD S
Subtotaal A:	-981	818	497	1.075	454	
B. Effecten analyse rekening 2013						
1. Aanpassing begroting vervoersmiddelen Wmo (2013 berap III)	276	-	-	-	-	2 I
2. Bijstandsverlening	500	-	-	-	-	2 I
3. Lagere afschrijvingen huisvesting PSG	195	-	-	-	-	2 I
4. Parkeeropbrengsten	-250	-250	-250	-250	-250	5 S
5. Overige kleine ontwikkelingen	15	15	15	15	15	5 S
Subtotaal B:	736	-235	-235	-235	-235	
C. Ontwikkelingen in de programma's						
1a. Formatie handhavingstaak onrechtmatige bewoning	-43	-	-	-	-	3 S
1b. Onttrekking woonvisie voor onrechtmatige bewoning	43	-	-	-	-	Res. I
2. Uitvoering provinciale taak Vergunningen, toezicht en handhaving uit extra rijksmiddelen	-59	-59	-59	-59	-68	1 S
3. Beheer en onderhoud BGT	-85	-146	-148	-150	-153	1 S
4. Hogere baten burgerzaken	179	-	-	-	-	1 I
5. Intensivering armoedebeleid uit extra rijksmiddelen	-52	-	-	-	-	2 S
6. Invoering transities	-	-500	-	-	-	2 I
7. Bromfiets op de rijbaan	-50	-	-	-	-	5 I
Subtotaal C:	-67	-705	-207	-209	-221	
D. Realisatie taakstellingen						
1. Krimp ambtelijke organisatie	-	-	-	-	-	
Subtotaal D:	-	-	-	-	-	
<i>Totaal ontwikkeling sinds PB 2014 -2017</i>	<i>-312</i>	<i>-122</i>	<i>54</i>	<i>631</i>	<i>-2</i>	
Stand Financieel perspectief 2014	3.030	2	56	660	27	

Toelichting

In bovenstaande tabel zijn de financiële ontwikkelingen opgenomen sinds de vaststelling van de programmabegroting 2014. Hieronder volgt de toelichting op de verschillende regels uit de tabel.

Stand programmabegroting 2014

Dit is de stand van zaken in de vastgestelde programmabegroting 2014 (bladzijde 152/153). Deze weergave is exclusief winstneming uit grondexploitaties en de verkoop van Nuon Aandelen. Deze baten worden buiten beschouwing gelaten vanwege hun incidentele karakter. Hetzelfde geldt voor de stortingen en de onttrekkingen voor het realiseren van het Nationaal

Urgentie Programma (NUP), waarvoor in het gemeentefonds geld is verschoven van 2015 naar eerdere jaren. De korting op het gemeentefonds in 2015 voor de kasschuif NUP is opgevangen door een onttrekking aan de algemene reserve.

ONDERDEEL A ONTWIKKELING ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

A1. Ontwikkeling gemeentefonds

Septembercirculaire 2013, uitwerking herfstakkoord en decembercirculaire 2013

De miljoenennota 2014 is verwerkt in de septembercirculaire 2013 (zie brief d.d. 02-10-2013). Naderhand heeft het kabinet een zogenaamd herfstakkoord gesloten met een drietal coalitiepartijen (zie brief d.d. 16-10-2013). Voor het financieel perspectief is de doorrekening opnieuw gemaakt, waardoor er kleine afwijkingen zijn ten opzichte van de informatie in de genoemde brieven.

Het aanvullend pakket van rijksmaatregelen van € 6 miljard is qua hoogte intact gebleven. Wel is een andere samenstelling gevonden. Meest in het oog springend is een extra investering in het onderwijs van € 650 miljoen, die leidt tot een verhoging van de Netto Gecorrigeerde Rijksuitgaven (NGR). De doorwerking in het gemeentefonds is € 120 miljoen. Het bedrag bestemd voor 2014 is met een kasschuif naar voren gehaald naar 2013. Dit is de verklaring waarom het herfstakkoord voor 2014 geen positief effect heeft op het gemeentefonds.

Alle nadere informatie sinds de opstelling van programmabegroting 2014 levert het volgende beeld op (bedragen maal € 1.000):

	2014	2015	2016	2017	2018
Korting septembercirculaire 2013	-864	-956	-1.336	-847	-847
Uitwerking Herfstakkoord 2013	-310	502	559	661	900
Intensiveringen voor Armoedebelid en provinciale taak VTH	320	379	379	379	388
Totaal nadelig effect	-854	-75	-398	192	441

Intensiveringen

In de september- en decembercirculaires 2013 zijn extra middelen aangekondigd voor specifieke taakvelden. Structureel betreft dit voor armoedebelid € 320.000 en voor de provinciale taak Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) € 59.000. De VTH taak is als onvermijdelijke extra uitgave verwerkt. Voor het armoedebelid is in 2014 een kleine intensivering opgenomen. Voor de jaren 2015 - 2018 ligt dit als keuze open voor de raad.

A2. Vervallen taak onderhoud onderwijshuisvesting

De gemeente heeft de taak om te voorzien in een adequate huisvesting van het onderwijs.

De middelen voor de bekostiging van deze taak zijn opgenomen in het gemeentefonds. De gebruikers van de onderwijspanden zijn zelf verantwoordelijk voor de gebruikerslasten en het onderhoud aan de binnenkant van het betreffende pand.

Onlangs heeft de kamer ingestemd met het overhevelen van de verantwoordelijkheid voor het onderhoud aan de buitenkant van de onderwijspanden naar de schoolbesturen. Dit is vertaald in een overheveling uit het gemeentefonds van € 158 miljoen naar de schoolbesturen per 2015. Het exacte bedrag waarmee de uitkering van Purmerend omlaag gaat, kan pas berekend worden na ontvangst van de meicirculaire van het gemeentefonds. Indicatief gaat het om een korting van € 0,6 miljoen structureel.

Nadere uitwerking is nodig om te bepalen welke afspraken met het onderwijs gemaakt moeten over de nieuwe situatie. De gemeente houdt de verplichting om te voorzien in adequate huisvesting, de gebouwen blijven in economisch eigendom van de gemeente, en de schoolbesturen krijgen de verantwoordelijkheid om de gebouwen op goed niveau te houden met onderhoud.

In de gemeentebegroting zal een deel van de huidige uitgaven voor onderhoud en voeding aan de voorziening voor onderhoud wegvallen. Een ander deel van de uitgaven zal wellicht blijven staan omdat levensduur verlengend onderhoud is geactiveerd (bijvoorbeeld de vervanging van een dak), conform de financiële verordening.

In het financieel perspectief kan het structurele effect nu niet van een raming worden voorzien.

A3. Werkgeverslasten salarissen

In de begroting van de gemeente is het uitgangspunt een indexering van 1,5% voor Cao en/of overige werkgeverslasten, waaraan de subsidies zijn gekoppeld.

In 2014 is sprake van een tegenvaller doordat de tijdelijk hogere werkgeverspremies slechts gedeeltelijk wegvallen. Het effect hiervan is een nadeel 1,72% op de loonsom. Deze hogere lasten kunnen niet meer worden betrokken in de gemeentelijke tarieven en heffingen. Op basis van de aanpassingen die per 2015 nog worden verwacht in de premies van met name het ABP, wordt uitgegaan van een incidenteel effect.

In de brief over de effecten van de septembercirculaire heeft het college aangegeven het financieel nodig te achten dat voor de Cao van de gemeenteambtenaren in 2014 een nul-lijn wordt gehanteerd. Dit is een afwijking van het hierboven genoemde uitgangspunt. Structureel is het effect van deze nullijn € 535.000. In dit bedrag is rekening gehouden met het effect op kredieten en tarieven.

Voor het jaar 2018 wordt een stijging van 1,5% begroot voor de werkgeverslasten en van € 300.000 voor de materiele uitgaven. Deze stijging wordt deels opgevangen doordat de gemeentelijke tarieven en de opbrengst van de dienstverlening aan de gemeente Beemster eveneens stijgen met 1,5%. Netto bedraagt het effect in het financieel perspectief dan nog € 706.000. Bij de beoordeling van dit effect moet betrokken worden dat ook de inkomsten uit het gemeentefonds en de OZB trendmatig stijgen.

A4. Prijspeil subsidies

Voor de subsidies geldt dat de trendmatige verhoging als tegemoetkoming voor hogere lonen en prijzen is gekoppeld aan de ontwikkeling van de loonkosten van de ambtenaren.

Door het uitblijven van de verlaging van werkgeverspremies in 2014 stijgen de ambtelijke loonkosten met 1,72%. Voor de subsidies betekent dit een verhoging van € 275.000.

Tegelijkertijd werkt echter ook de nul-lijn voor de ambtenaren door: minus 1,5% ten opzichte van de vastgestelde begroting. Per saldo resteert er voor 2014 een nadeel van € 37.000.

Voor de jaren 2015 - 2017 is er door de nullijn voor de Cao gemeenteambtenaren in 2014 een voordelig effect van € 255.000.

Voor het jaar 2018 geldt dat de subsidies, gelijk met de trendmatige verhoging voor de ambtelijke lonen, worden aangepast met 1,5%. Ten opzichte van 2017 zorgt dit voor € 255.000 hogere lasten.

A5. Ontwikkeling opbrengst OZB

Op basis van de CBS-index van januari 2014 wordt de OZB aangepast in 2015. Ugangspunt in de meerjarenbegroting is 1,5% per jaar. Het CBS-index cijfer van januari geeft aan de verhoging beperkt blijft tot 1,4%. In begroting zorgt dit voor een kleine afwijking van € 12.000 per jaar.

In het laatste jaar van het meerjarenperspectief stijgt de opbrengst van de OZB en andere belastingen met 1,5%. Dit is staand beleid en biedt dekking voor de eveneens stijgende lonen en prijzen.

A6. Renteontwikkeling

In de renteontwikkeling wordt een voordeel gerealiseerd voor de periode 2014 - 2017 als gevolg van begin 2014 afgesloten herfinanciering met een lagere rentevergoeding dan geraamd in de programmabegroting 2014 - 2017.

Omdat in de onttrekking aan de egalisereserve 'afgekochte leningen woningcorporaties' in 2018 en 2019 afloopt en daarna wegvalt, is het effect beperkt tot 2017. Het voordeel bedraagt incidenteel € 100.000.

A7. Overige ontwikkelingen

In het perspectief zijn kleine afwijkingen in de verwachte risicoprovisie van de BV Stadsverwarming en de NV HVC meegenomen. In aanvang zal de provisie iets hoger zijn, maar op termijn neemt de provisie af omdat de omvang van de door de gemeente gegarandeerde of verstrekte geldleningen afneemt.

ONDERDEEL B STRUCTURELE EFFECTEN AANPASSING JAARREKENING 2013

B1. Vervoersmiddelen Wmo

In de derde bestuursrapportage 2013 is aangegeven dat de lasten van het (taxi)vervoer structureel € 276.000 lager zijn. Deze lagere lasten worden in het financieel perspectief alleen incidenteel opgenomen. De reden hiervan is dat de budgetten voor de uitvoering van de Wmo per 2015 fors worden verlaagd. We zouden ons rijk rekenen als we nu een structureel voordeel meenemen en vervolgens in de begroting dit voordeel zien wegvloeien vanwege de korting op de Wmo budgetten.

B2. Bijstandsverlening

Voor de lasten van de bijstandsverlening ontvangt de gemeente een rijksbijdrage op grond van de Wet werk en bijstand (Wwb). Deze bijdrage wordt jaarlijks aangepast aan de landelijke ontwikkelingen van bijstand. Het effect voor Purmerend wordt bepaald door de mate waarin de ontwikkeling lokaal afwijkt van het landelijke gemiddelde.

Op basis van de meest recente inzichten is de verwachting dat er in 2014, ondanks een groei van het aantal cliënten, een incidenteel voordeel is van afgerond € 0,5 miljoen. In dit bedrag is rekening gehouden met onzekerheden over zowel de groei van het aantal cliënten als de ontwikkeling van de rijksbijdrage. De rijksbijdrage wordt na de zomer definitief bepaald. In de derde bestuursrapportage zal worden teruggekomen op de realisatie 2014. Structureel wordt geen rekening gehouden met een voordeel of nadeel. De reden hiervan is dat een voorspelling hiervan door te veel onzekerheden omgeven is.

B3. Lagere afschrijvingen huisvesting PSG

In de rekening 2013 wordt aangegeven dat een deel van het investeringssubsidie aan de PSG nog niet is besteed en dat daar dus ook nog niet op kan worden afgeschreven. Het effect voor 2014 bedraagt € 195.000 voordelig.

B4. Opbrengsten uit naheffingsaanslagen betaald parkeren

Sinds 2012 is er een dalende trend in de opbrengst uit naheffingsaanslagen voor betaald parkeren. Feitelijk gaat het hier om een afname van het aantal constateringen dat het parkeergeld niet is voldaan. De oorzaak van de afname ligt in zowel het aanbieden van eenvoudiger wijzen om te betalen (chip/pin, mobiel) en gedragsverandering van de parkeerders (beter opletten, omdat de kans dat er een aanslag wordt opgelegd groot is). In 2013 zijn de opbrengsten uit naheffingsaanslagen afgenomen met € 250.000. Deze daling wordt aangemerkt als structureel.

B5. Overige kleine ontwikkelingen

In rekening 2013 wordt structurele vrijval gemeld van de lasten voor verkeerslichten en afzetpalen voor € 41.000. Gelet op de taakstelling op de ambtelijke organisatie kan alleen het materiële deel van de lagere lasten als voordeel worden meegeteld. Dit voordeel is € 15.000. Deze vrijval wordt verwerkt in het meerjarenperspectief en de eerste begrotingswijziging.

ONDERDEEL C ONTWIKKELINGEN IN DE PROGRAMMA'S

C1. Handhavingstaak onrechtmatige bewoning

In de woonvisie is aandacht besteed aan onrechtmatige bewoning en de handhavingstaak die hieraan verbonden is. Onderdeel van de handhavingstaak is het opleggen van boetes in die gevallen waar sprake is van een overtreding. Om boetes op te leggen is een goede dossiervorming van groot belang. Met de huidige ambtelijke capaciteit is dit nu niet goed mogelijk. Voor de uitvoering is een uitbreiding met 1 formatieplaats nodig. Tegenover deze hogere lasten staan opbrengsten uit boetes. Het ontvangen van de boetes op zich mag overigens geen reden om een taak wel of niet uit te voeren.

Structureel vergt de taak € 90.000 aan lasten en kunnen opbrengsten uit boetes worden gerealiseerd voor circa € 50.000 per jaar als de taakuitbreiding structureel plaatsvindt. Voor 2014 (een half jaar) kan dekking gevonden worden in de reserve woonvisie.

De structurele uitgaven worden als keuze hierna voorgelegd. Waarbij de keuze wel of niet, mede bepalend is voor het uitvoeren van de taak in 2015 en volgende jaren.

C2. Uitvoering provinciale taak Vergunningen, toezicht en handhaving

Dit betreft een vergoeding via het gemeentefonds voor toezichtstaken (milieu) die voorheen door de provincie werden uitgevoerd. Deze worden onder verantwoordelijkheid van de gemeente gebracht. De RUD voert deze taken voor ons uit. Over het bijbehorend takenpakket en de te verwachten lasten wordt overleg gevoerd met de RUD.

C3. Beheer en onderhoud Basisregistratie Grootchalige Topografie

De gemeentelijke organisatie staat voor de taak om het Stelsel van Basisregistraties op te bouwen en te beheren. Om aan deze wettelijke verplichtingen te voldoen is vanaf 2014 extra formatie nodig. De opgevoerde lasten zijn voor de uitbreiding met 2 formatieplaatsen omdat er als gevolg van het Stelsel nieuwe beheertaken bij de gemeente komen te liggen.

C4. Hogere baten burgerzaken

In 2013 tekende zich een daling van de opbrengsten uit reisdocumenten en rijbewijzen af. In aanvang is deze daling deels verwerkt ten laste van de algemene middelen en deels vertaald in een structurele taakstelling om de formatie in te krimpen. Later bleek dat de inkomsten veel minder zullen dalen dan eerst aangenomen. Bij deze correctie hoort dat het voordeel voor 2014 weer ten gunste van de algemene middelen wordt gebracht. Het gaat om € 179.000. Dit is een technische correctie.

C5. Intensivering armoedebeleid

Het kabinet heeft besloten het armoede- en schuldenbeleid de komende jaren verder te intensiveren. Hiervoor zijn via het gemeentefonds extra middelen beschikbaar gesteld. Het voorstel is om een gedeelte van deze middelen in 2014 in te zetten voor:

Vangnetbudget voor minima Dit budget heeft als doel bestrijding van armoede en kan worden ingezet in incidentele situaties, waarbij de hulpverlening stagneert of niet voldoet.

Vergroten bereik. Vanuit verschillende organisaties ontvangt de gemeente signalen van verborgen armoede. Het voorstel is om de doelgroep actief te benaderen en aan te haken bij vindplaatsen in de stad en hiertoe een preventiemedewerker aan te stellen.

Hiermee is een bedrag gemoeid van € 122.000. Voor € 70.000 is hiermee rekening gehouden in de doorgeschoven middelen armoedebeleid 2013 (zie onderdeel ontwikkeling algemene reserve) en het restant van € 52.000 komt uit de extra middelen gemeentefonds 2014.

De middelen die aan het gemeentefonds zijn toegevoegd zijn groter en hebben een structureel karakter. In het onderdeel keuzes komt de bestemming van deze middelen terug. Zie hierna E1.

C6. Invoeringskosten Transitie

Voor de nieuwe taken Jeugdzorg, Awbz en Participatie worden er in 2014 en 2015 uitgaven gedaan om een goede invoering mogelijk te maken. De inzet vindt zoveel als mogelijk plaats met de bestaande ambtelijke capaciteit. Dat kan niet voor aanpassingen aan de informatievoorzieningen en een aantal materiele andere uitgaven. Voor de dekking van deze uitgaven wordt gebruik gemaakt van de vergoeding die de gemeente ontvangt van het rijk via het gemeentefonds. Deze vergoeding is niet toereikend.

Binnen de budgetten van programma 2 is die dekking wel beschikbaar. Het betreft onderbesteding van budgetten voor de Wmo en subsidies in 2014. In 2015 vervalt deze mogelijkheid omdat dan de budgetten voor de bestaande Wmo-taken worden gekort. Voor 2015 is een incidenteel bedrag van € 500.000 nodig.

C7. Bromfiets op de rijbaan

Op een groot deel van het Purmerendse wegennet is de maatregel Bromfiets op de rijbaan ingevoerd. Deze maatregel houdt in dat bromfietzers binnen de bebouwde kom niet meer op een verplicht fietspad, maar op de rijbaan rijden. De verkeersveiligheid is hierdoor verbeterd. Op een aantal wegen is de maatregel nog niet ingevoerd (o.a. hoofdwegen Weidevenne en Verzetslaan). Invoering staat gepland in 2014. Met de maatregelen is een bedrag gemoeid van € 50.000 incidenteel.

ONDERDEEL D REALISATIE TAAKSTELLINGEN

D1. Realisatie taakstellingen

De realisatie van de bezuinigingstaakstelling op de ambtelijke organisatie, materiële en subsidiebudgetten is in volle gang. Het eventueel vertraagd realiseren en andere frictie is in de

begroting verwerkt in de vorm van een budget voor frictiekosten en een bedrag aan benodigd weerstandsvermogen.

Rekening houdend met de beschikbaarheid van deze budgetten, sluit de realisatie van de taakstelling aan op de begroting voor de jaren 2014 en 2015. Voor de jaren 2016 en 2017 geldt dat de uitwerkingen nog volop gaande zijn, maar ook in deze jaren zich nog geen harde afwijking voordoet.

ONDERDEEL E KEUZES

(+/+ = voordeel en -/- is nadeel, bedragen maal € 1.000)	2014	2015	2016	2017	2018	PRG	I/ S
E Keuzes							
1. Intensivering armoedebeleid uit extra rijksmiddelen	-	-320	-320	-320	-320	2	S
2a. Formatie handhavingstaak onrechtmatige bewoning	-	-90	-92	-93	-94	3	S
2b. Opbrengstboetes onrechtmatige bewoning	-	50	50	50	50	3	S
3. Impuls onderhoud Groen	-	pm	pm	pm	pm	6	S
4. Continuering buurttoezicht	-	-165	-165	-165	-165	8	S
5. Lagere rentelasten door hogere algemene reserve te gebruiken voor verlaging van de schuld	-	-	75	150	150	11	S
Subtotaal E:	-	-525	-452	-378	-379		

E1. Intensivering armoedebeleid

Via het gemeentefonds zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor het armoedebeleid. Het betreft structureel een bedrag van € 320.000. Een mogelijkheid is om de extra middelen aan te wenden om met gerichte maatregelen het bereik van de doelgroep en daarmee het gebruik van de bestaande regelingen te willen vergroten. Hierbij kan gedacht worden aan preventiemaatregelen op het vlak van schulden en een vangnetbudget. Dit budget heeft als doel bestrijding van armoede en kan worden ingezet in incidentele situaties, waarbij de hulpverlening stagneert of niet voldoet.

Tot slot is er de mogelijkheid om de doelgroep uit te breiden met gezinnen met een hoger inkomen dan 120% van het minimumloon met problematische schulden. Doordat deze gezinnen geen toegang hebben tot het minimabeleid lopen zij het gevaar dat zij vanwege geldgebrek worden uitgesloten van deelname aan sociale activiteiten.

Dit is een keuzemogelijkheid voor de raad, waarbij de raad de gelegenheid heeft om hier hetzij incidenteel hetzij structureel middelen voor aan te wijzen.

E2a en b. Handhavingstaak onrechtmatige bewoning

Zie de inhoudelijke toelichting hierboven bij onderdeel C1.

E3. Impuls onderhoud Groen

De beeldkwaliteit van het openbaar groen voldoet op dit moment nog aan het met de gemeenteraad afgesproken niveau, maar dreigt op onderdelen af te glijden naar een te laag niveau. De technische kwaliteit van het openbaar groen bevindt zich nu op een C/D niveau. Het ontwikkelen van een meerjarige visie over het aspect groen is dan ook noodzakelijk. Daarin kunnen aspecten worden opgenomen op welke wijze door middel van een éénmalige investeringsimpuls de technische kwaliteit weer op een aanvaardbaar niveau kan worden gebracht met als bijkomend voordeel dat er een structurele besparing op het onderhoud kan plaatsvinden.

De eenmalige impuls dient ervoor om in beheer dure beplanting om te vormen tot goedkopere groenvoorzieningen.

E4. Continuering buurttoezicht

Het team buurttoezicht is ingesteld met een proefperiode van 3 jaar. Alleen voor de proefperiode zijn de uitgaven in de programmabegroting opgenomen. De proeffase loopt dit jaar af. Indien de gemeenteraad van oordeel is dat het buurttoezicht moet worden voortgezet, dan moet hierover een uitspraak worden gedaan. In verband met de gevolgen voor de betrokken medewerkers verdient het aanbeveling om een uitspraak hierover (wel of niet continueren) te doen voor het zomerreces. Continuering van het buurttoezicht vergt jaarlijks € 165.000.

E5. Lagere rentelasten door een hogere algemene reserve aan te houden

De algemene reserve groeit in dit meerjarenperspectief door naar circa € 20 miljoen vanaf 2017. Als besloten wordt om de minimale omvang van de algemene reserve te verhogen van € 15 miljoen naar € 20 miljoen dan daalt de omvang van de langlopende leningen die de gemeente afsluit en daarmee dalen ook de rente betalingen. Als de raad besluit tot verhoging van de ondergrens van de algemene reserve met met € 5 miljoen, dan zorgt dit voor € 150.000 ruimte.

4 Ontwikkeling algemene reserve

De algemene reserve groei in dit financieel perspectief van € 12,3 miljoen begin 2014 tot ruim € 21 miljoen eind 2018. De ontwikkeling van de algemene reserve voldoet daarmee ruimschoots aan de minimale omvang die is vastgelegd in het raadsbesluit over de reserves en voorzieningen. Volgens dit raadsbesluit dient de algemene reserve minimaal € 15 miljoen te bedragen of zoveel meer als geraamd wordt in het benodigd weerstandsvermogen.

Het benodigd weerstandsvermogen bedraagt volgens de meest actuele inzichten € 8,1 miljoen.

(bedragen maal € 1000)	2014	2015	2016	2017	2018
Saldo 1 januari (incl. rekening 2013)	12.316	14.669	19.130	19.820	21.580
A. Incidentele ontwikkelingen:					
- Winstneming Weidevenne	-	1.200	1.200	1.300	-
- Verkoop aandelen Nuon	-	4.585	-	-	-
- Nationaal UitvoeringsProgramma (NUP)	120	-596	-	-	-
- Doorloop huur werkplein	-	-400	-400	-200	-
- Verkiezingen	-155	-	-	-	-
- Doorgeschoven projecten 2013	-641	-330	-166	-	-
B. Structurele ontwikkelingen:					
Stand Financieel perspectief 2015 - 2018	3.030	2	56	660	27
Saldo toevoeging (+)/onttrekking(-)	2.353	4.461	690	1.760	27
Saldo 31 december	14.669	19.130	19.820	21.580	21.607

OVERZICHT VERLOOP ALGEMENE RESERVE IN MEERJAREN-PERSPECTIEF

De verwachte groei van de algemene reserve wordt in hoofdzaak veroorzaakt door:

- de afwikkeling van de laatste tranche verkoopopbrengst van de aandelen Nuon;
- het verwachte rekeningresultaat 2014;
- de verwachte winstneming uit de grondexploitatie Weidevenne in de jaren 2015, 2016 en 2017;
- besteding van de in 2013 vertrapte incidentele projecten in 2014, 2015 en 2016.

Overzicht doorgeschoven projecten

bedragen maal € 1.000	2014	2015	2016
Parkeervisie	134	203	166
Bushalte Gedempte Where	-	100	-
Watertoerisme	100	-	-
Armoedebeleid	70	-	-
Verplaatsing school Prisma	240	-	-
Inburgering	27	27	-
Beschermd wonen	70	-	-
Totaal:	641	330	166

In de derde bestuursrapportage van 2013 was verwerkt dat projecten voor € 670.000 niet tot uitvoering kwamen en werden doorgeschoven naar 2014. Hieraan zijn in de

programmarekening 2013 toegevoegd: de bushalte Gedempte Where, de verplaatsingskosten Prisma, uitgaven inburgering en beschermd wonen. Voor de laatste twee onderwerpen geldt dat de middelen hiervoor in december beschikbaar zijn gesteld via het gemeentefonds.

BESTEDINGSMOGELIJKHEDEN ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve kan, als de raad daartoe besluit, worden ingezet voor incidentele bestemmingen. Op dit moment zijn er geen concreet besloten bestemmingen die een beslag leggen op de algemene reserve. Wel zijn er richtingen uitgesproken voor dergelijke bestedingen. Deze richtingen zijn:

- de uitgaven samenhangend met het verkeersmodel Binnenstad;
- incidentele uitgaven voor de openbare ruimte.

FLUCTATIES SAMENHANGEND MET RISICO'S

De algemene reserve wordt verder direct aangesproken als zich risico's materialiseren waarvoor geen specifieke bestemmingsreserves of voorzieningen zijn getroffen. Daarbij moet gedacht worden aan de risico's die zijn benoemd in de onderbouwing van het benodigd bedrag weerstandsvermogen (zie de risicoanalyse).

RENTE OVER DE ALGEMENE RESERVE

De stand van de algemene reserve beïnvloedt de behoefte aan langlopende leningen. In de programmabegroting is structureel uitgegaan van een omvang van € 15 miljoen. Indien de algemene reserve groter is, dan vloeien hieruit incidentele meevallers uit voort, doordat de gemeente minder nieuwe leningen zal aantrekken.

Als keuze is gepresenteerd om de algemene reserve structureel te laten groeien en het daardoor ontstane rentevoordeel (lagere rentebetalingen) aan te merken als structureel voordeel.

5 Risicoanalyse

In de risicoanalyse worden actuele risico's weergegeven met een doorkijk voor de periode waarop het financieel perspectief betrekking heeft. De risico's dienen te zijn afgedekt met weerstandsvermogen. Naast de risico's zijn er ook kansen voor de gemeente in de vorm van grondopbrengsten op niet-actieve grondexploitaties en het afstoten van panden. Voor de af te stoten panden geldt dat voor 2014 en 2015 rekening is gehouden met een netto opbrengst die al is verwerkt in de programmabegroting.

Met aanvullende opbrengsten uit niet-actieve grondexploitaties is geen rekening gehouden. Hiervoor is gekozen vanuit het voorzichtigheidsbeginsel. De onderstaande risico's zijn gelijk aan de risico's zoals opgenomen in de programmarekening 2013. De reden hiervan is dat de opstelling van het financieel perspectief op hetzelfde moment plaatsvindt als de afronding van de programmarekening.

BIJZONDERE RISICO'S DIE NU NIET KUNNEN WORDEN GEKWANTIFICEERD

Voor drie onderwerpen kunnen de risico's op dit moment nog niet worden gekwantificeerd. Dit betreft:

- het structurele effect van de voorgenomen wijziging in de taakverdeling onderhoud onderwijshuisvesting;
- het structurele effect of risico van mogelijk ontoereikende middelen voor de uitvoering van de nieuwe taken Jeugdzorg, Awbz en Participatie;
- het structureel effect van wijzigingen in de exploitatie van de gemeenschappelijke werkvoorziening "Baanstede".

Over deze mogelijke effecten kan het volgende worden opgemerkt. Ten eerste leent de aard van de wijzigingen zich niet voor opname in het benodigd weerstandsvermogen, omdat er sprake is van mogelijke structurele afwijkingen. Ten tweede geldt voor de genoemde onderwerpen dat er nadere uitwerking en overleg met partners nodig is én dat er een afhankelijkheid is van informatie van de rijksoverheid. Deze uitwerking zal naar verwachting niet eerder dan na het zomerreces beschikbaar kunnen zijn. Tot slot moeten eventuele tegenvallers worden ingepast in de begroting en kunnen die aanleiding zijn voor structurele bezuinigingen. Een eventueel tekort in de aanloop naar die structurele bezuinigingen zal via de begroting direct ten laste komen van het resultaat en daarmee de algemene reserve.

IN DE RISICOANALYSE BETROKKEN RISICO'S

De risico's die worden meegenomen zijn de niet-reguliere, strategische, niet kwantificeerbare risico's. De reguliere horen immers in de begroting tot uitdrukking te komen. Aan de orde komen risico's met een omvang van € 100.000 of groter op jaarbasis. Voor deze grens is gekozen om het overzicht te beperken tot de hoofdlijnen. Bij de risico's geldt dat een inschatting gemaakt is van de kans dat het risico zich daadwerkelijk zal manifesteren en de omvang van het risico. Om het financieel perspectief niet langer te maken dan nodig is, wordt voor een uitvoerige beschrijving van de risico's verwezen naar de programmarekening 2013. Hier wordt volstaan met het overzicht van de elementen die meespelen bij het bepalen van de omvang van het benodigde weerstandsvermogen.

OVERZICHT BENODIGD WEERSTANDVERMOGEN

Omschrijving	Programma	Bedrag
1. Inkomsten leges omgevingsvergunningen	1 Publiekdiensten	€ 1,5 miljoen
2. Verstrekkingen openeind regeling Wmo	2 Samenleving	€ 0,0 miljoen
3. Wet werk en bijstand	2 Samenleving	€ 2,0 miljoen
4. Sociale werkvoorziening	2 Samenleving	€ 0,0 miljoen
5. Transitie nieuwe taken Jeugdzorg, Awbz en participatie	2 Samenleving	p.m.
6. Wijziging taken en financiering onderhoud onderwijshuisvesting	2 Samenleving	p.m.
7. Parkeeropbrengsten	5 Bereikbaarheid	€ 0,0 miljoen
8. Grondexploitaties en Nieggs	7 Ruimtelijke Ordening	€ 2,0 miljoen
9. Asbestsaneringen panden	7 Ruimtelijke Ordening	€ 0,0 miljoen
10. Wachtgeldregeling zittende bestuurders	10 Bestuur en Concern	€ 0,5 miljoen
11. Vertraging realisatie bezuinigingen	Diverse programma's	€ 1,5 miljoen
12. Deelneming BV Stadsverwarming	Algemene dekkingsmiddelen	€ 0,0 miljoen
13. Ontwikkeling lonen en prijzen	Diverse programma's	€ 0,6 miljoen
Totaal benodigd weerstandsvermogen		€ 8,1 miljoen

6 Technische uitgangspunten

De technische uitgangspunten die zullen worden gehanteerd voor het opstellen van de ramingen in de nieuwe begroting 2015 en voor het actualiseren van het meerjarenperspectief 2015 - 2018, zijn als volgt:

- De ontwikkeling van de loonkosten van de gemeentebambtenaren wordt, bij het ontbreken van een nieuwe CAO gebaseerd op 1,5% hogere lasten per jaar. Dit is inclusief de ontwikkeling van de werkgeverspremies. De afgelopen jaren zijn vooral de werkgeverspremies (pensioenpremies en premies voor zorgverzekeringswetten) gestegen. Het terugdraaien van de tijdelijke premieopslag voor het ABP heeft in 2014 nog niet plaatsgevonden. Voor 2015 wordt rekening gehouden met het alsnog vervallen van deze opslag van 2,12%. Hierdoor leiden de hogere premies tot een incidenteel effect 2014.
- De personeelsformatie is gebaseerd op het organogram per 1 januari 2014, inclusief alle wijzigingen in genomen besluiten tot en met februari 2014. Nieuwe ambtelijke functies worden begroot tegen de functionele schaal met een anciënniteit van trede 10. De besluitvorming over de bezuinigingen op personeel zullen hierop worden gemuteerd.
- Voor de subsidies wordt rekening gehouden met een ontwikkeling gelijk aan de ambtelijke salarissen. Deze systematiek houdt in dat stijging uit het lopende jaar wordt vergeleken met de werkelijke stijging van de ambtenaren CAO. Indien instellingen zelf een hogere CAO-ontwikkeling hebben dan de ambtenaren wordt hiervoor geen aanvullende compensatie verleend. De instelling zal dan in overleg met de gemeente maatregelen moeten nemen die ervoor zorgen dat met de beschikbare middelen hetzelfde doel wordt bereikt, of dat met de beschikbare middelen concrete verlaging van de voorziening wordt afgesproken.
- De kosten van derden betreffen de diensten en goederen die derden leveren voor de uitvoering van de werkzaamheden binnen de gemeente. Het gaat hier bijvoorbeeld om de kosten van energie, kantoorartikelen, accountantsdiensten, onderhoud aan gebouwen en infrastructuur, schoonmaak en softwarelicenties. Het is gebruikelijk bij het begroten van deze kosten om rekening te houden met een prijsindexatie. In afwijking van de CBS prijsindexcijfers wordt uitgegaan van een jaarlijkse groei van 1,5%. Hiermee wordt de blijvende inzet onderstreept om goedkoper en met een hogere kwaliteit in te kopen. In de budgetten wordt de groei niet functioneel verwerkt. In geval van excessieve stijgingen kan, met onderbouwing, aanspraak worden gedaan op de collectieve stelpost. Reguliere stijgingen dienen binnen het programma/product te worden opgevangen.
- Voor de tarieven wordt rekening gehouden met een kostendekkend tarief, conform de uitgangspunten in de meerjarenbegroting 2014 - 2017. De ontwikkeling van het tarief wordt vergeleken met de CBS-index voor consumenten.
De belastingen, heffingen en leges stijgen jaarlijks nominaal met de consumentenprijsindex (CPI). Tenzij het tarief voor de leges landelijk door de rijksoverheid wordt voorgeschreven. Voor de indexering van de belastingen en heffingen wordt de inflatie van consumentenprijzen gevolgd, zoals gepubliceerd door het CBS in januari in het jaar voorafgaand aan de begroting. De indexering voor 2014 bedroeg 3,0% (CPI januari 2013). Voor 2015 bedraagt de indexering 1,4 % (CPI januari 2014).
In de meerraming wordt voor de jaren na 2015 nu uitgegaan van 1,5%. Dit zal worden aangepast bij de volgende kadernota op basis van de dan gepubliceerde index van januari 2015.
- In het kader van de verordening ex artikel 212 van de gemeentewet betreffende het financieel beheer van de gemeente is er voor gekozen een omslagrente te hanteren. Voor

de begroting 2015 wordt de huidige omslagrente van 4,0% gecontinueerd. Dit percentage wordt ook gebruikt als uitgangspunt voor de berekening van lasten van (toekomstige) investeringen.

- Voor de doorberekening van rente aan grondexploitaties en Niet In Exploitatie Genomen Gronden (NIEGG's) wordt sinds 2013 2,5% gehanteerd. Dit percentage kan ongewijzigd blijven omdat in 2013 de hiervoor benodigde leningen voor meerdere jaren zijn afgesloten.
- De afschrijving van de vaste activa vindt lineair plaats. Voor het afschrijven van de vaste activa worden de afschrijvingstermijnen gehanteerd conform de financiële verordening. De afschrijvingen starten in het jaar na ingebruikname. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.
- Investerings met een ondergrens van kleiner dan € 25.000 worden rechtstreeks in de exploitatie opgenomen, uitgezonderd de jaarlijkse vervanging van kleinere auto's die samen worden geactiveerd en gronden en terreinen, die altijd worden geactiveerd.
- Voor verbonden partijen wordt uitgegaan van gelijke financiële uitgangspunten als voor de eigen begroting. De budgetten worden in beginsel dus ook geïndexeerd. Het betreft het ISW, de Veiligheidsregio, de Stadsregio Amsterdam, de GGD, Baanstede en de recreatieschappen. De meerjarenbegrotingen van de verbonden partijen zijn verwerkt zoals aangegeven in de zienswijze die hierop door de gemeenteraad is vastgesteld.

Autonome ontwikkelingen en niet autonome ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen worden gezien als autonome ontwikkelingen en zijn - indien van toepassing - direct verwerkt in het financieel kader:

- Dalende of stijgende cliëntenaantallen (bijvoorbeeld Wwb, Wmo-voorzieningen) leiden tot navenante aanpassing van de ambtelijke formatie;
- Uitbreiding of krimp van het areaal (in beheer zijnde wegen, straten, groen, meubilair en kunstwerken) wordt verwerkt in de begroting zodat het bestaande beheer niet in kwaliteitsniveau hoeft te worden aangepast;
- Leerlingprognoses met een effect op de benodigde hoeveelheid. Dit geldt onder andere voor het leerlingenvoer en onderwijshuisvesting;
- Ontwikkelingen (af- en/of toename) uitkering in het gemeentefonds (areaal/acces);
- Vervanging van voertuigen en installaties via vervangingsinvesteringen;
- Voor de leges en tarieven wordt uitgegaan van een kostendekkend tarief op basis van de systematiek van toerekenen van organisatiekosten in de begroting 2014.

Niet-autonome ontwikkelingen zijn

- Wijziging in de kostentoekening voor wat betreft het effect op de tariefsverhogingen. Tariefwijzigingen zijn afgezien van aanpassing aan de inflatie altijd een keuze;
- Voorstellen waarin het beleid wordt gewijzigd of nieuwe initiatieven ten opzichte van de meerjarenbegroting 2014-2017 worden gedaan;
- Dalende rijksinkomsten voor specifieke taken. Het uitgangspunt bij rijksinkomsten is dat het gemeentelijk aandeel in de kosten niet stijgt. Bij een dreigende stijging wordt een bezuiniging als keuze aan de raad voorgelegd.

Tabel samenvatting uitgangspunten 2015:

Loonontwikkeling	1,5 %
Prijs/inflatieontwikkeling	1,5 %
Omslagrente	4,0 %
Rente voor grondexploitaties	2,5 %
Subsidies gesubsidieerde instellingen	1,5 %
Gemeentelijke heffingen, leges en belastingen	1,4 %

